

Notat

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Forekomsten af kønsopdelt svømning i Danmark

På baggrund af behandlingen af beslutningsforslag B 51 i maj 2023 har Udlændinge- og Integrationsministeriet forestået en spørgeskemaundersøgelse for at belyse forekomsten af kønsopdelte svømning i offentlige svømmeanlæg.

Spørgeskemaundersøgelsen

Ministeriet har i september udsendt et spørgeskema til samtlige 98 kommuner. Der er indkommet svar fra 92 kommuner. Det giver en svarprocent på 94 pct. Af de 92 kommuner oplyser 84, at der er offentlige svømmeanlæg i kommunen.

Følgende kommuner har ikke besvaret spørgeskemaet: Allerød, Kerteminde, Næstved, Struer, Vejle og Vordingborg.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har efter indsamlingen gennemgået besvarelsenerne og samlet de væsentlige fund i dette notat.

Som det fremgår af spørgeskemaet (bilag 1) har ministeriet afgrænset kønsopdelt svømning således:

Med *kønsopdelt svømning* forstås en situation, hvor der tilbydes svømning til personer af samme køn, og hvor det modsatte køn ikke må deltage heri og ej heller overvære aktiviteten

Det skal generelt bemærkes, at de kommunale forvaltninger ikke nødvendigvis vil have fuld viden om tilrettelæggelsen af svømning, der sker i foreningsregi, eller svømmeanlæg der drives af idrætsorganisationer.

Kommunernes eget udbud af kønsopdelt svømning

Der er én kommune, der kender til udbud af kønsopdelt svømning i forbindelse med svømmeanlæggenes normale åbningstider.

Foreningsbaseret kønsopdelt svømning

Flere kommuner har tilkendegivet, at de er bekendt med foreninger, der tilbyder kønsopdelt svømning i offentlige svømmeanlæg. I alt 11 kommuner er bekendt med, at foreninger tilbyder kønsopdelt svømning i de offentlige svømmeanlæg som defineret i spørgeskemaet. Derudover rapporterer yderligere fire kommuner om kønsopdelt svømning i foreningsregi, men disse indgår ikke i opgørelsen, da de ikke overholder ministeriets definition.¹

¹ Én kommune rapporterer, at der tilbydes kønsopdelt svømning igennem en forening, men kommunen uddyber selv, at pågældende forening ikke er aktiv længere, hvorfor den ikke er talt med. Herudover er der tre kommuner, der også har anført, at der bliver tilbudt kønsopdelt svømning gennem foreninger, men det fremgår af bemærkningerne, at disse tilbud ikke falder inden for afgrænsningen, som det er defineret i spørgeskemaet (bl.a. at der ikke er mandlige ansatte tilstede).

26. februar 2024

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Koncernstyring og Tilsyn
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2023 - 9346
Akt-id 2524127

Kommunerne oplyser, at der er stor forskel på, om personer af det andet køn kan opholde sig i svømmeanlægget, hvilket er ét af de fastsatte kriterier ved spørgeskemaets definition på kønsopdelt svømning.

En kommune oplyser, at

"[...] ingen andre end de tilmeldte må være tilstedet [sic]"

En anden kommune rapporterer, at:

"Ét hold, som bruger varmvarmsbassin i ét af vores svømmeanlæg. De udbyder holdet kun for kvinder, men har ikke eksklusivret til faciliteterne i deres foreningstid [sic]"

Mens en tredje kommune anfører, at

"Generelt har andre ikke adgang til foreningens træning, men teknisk servicepersonale mm. af begge køn har altid adgang til lokalerne, også mens der er aktivitet."

Som det fremgår af de ovenstående citater, er der stor spredning i, hvordan kønsopdelt svømmehold afvikles, og hvor hårdt kønsopdelingen kommer til udtryk. Det er kun i eksemplet i første citat, at der er tale om kønsopdelt svømning, som defineret i spørgeskemaet.

De 11 kommunerne, hvor der udbydes kønsopdelt svømning gennem en forening, fordeler sig på regioner, som vist i tabellen nedenfor:

Tabel: Antallet af kommuner i hver region, hvor foreninger udbyder kønsopdelt svømning.

Region	Kommuner, hvor foreninger udbyder kønsopdelt svømning
Nordjylland	1
Midtjylland	2
Syddanmark	4
Sjælland	1
Hovedstaden	3
I alt	11

Foreningernes økonomi

Kommunerne har også anført, at en stor del af de foreninger, der udbyder kønsopdelt svømning, modtager støtte – i hovedparten af tilfældene efter folkeoplysningsloven. Én kommune rapporterer endvidere, at kommunen også selv bidrager økonomisk til en forening.

Kønsopdelt svømning i grundskolen

I én kommune tilbydes én grundskole kønsopdelt svømning. Årsagen til kønsopdelingen skyldes, ifølge kommunen, et skemateknisk/ressourceforbrugsmæssigt hensyn.

Ønsker om kønsopdelt svømning i grundskolerne

Ingen kommuner har tilkendegivet, at de er bekendt med, at grundskolerne har modtaget ønsker om tilbud om kønsopdelt svømning for børnene.

Politiske initiativer til kønsopdelt svømning

I to kommuner har et kommunalt udvalg eller kommunalbestyrelsen inden for de seneste 5 år drøftet spørgsmålet om kønsopdelt svømning i offentlige svømmeanlæg i kommunen. Ingen af drøftelserne har resulteret i konkrete politiske initiativer.

Henvendelser fra borgere om kønsopdelt svømning

Flere kommuner rapporterer, at de har modtaget, og løbende modtager, henvendelser fra enkelte borgere eller grupper af borgere med henblik på at oprette rene kvindehold. Flere af kommunerne beskriver i den forbindelse, at der er fysiske begrænsninger ved svømmeanlæggene eller udfordringer i forhold til kønsammensætningen af svømmehalspersonalet, der gør, at kommunerne i flere tilfælde ikke har mulighed for at imødekomme borgernes ønsker.

Bemærkninger fra kommunerne

Én kommune anfører, at kommunen har afholdt kvindesvømning på baggrund af en henvendelse fra en borger, men at arrangementet fik stor negativ mediedækning. Derudover er der flere kommuner, der rapporterer, at de tilbyder forskellige former for svømmehold for gravide – hvilket jo grundlæggende udelukker mænd fra at deltage. Det beskrives dog ikke, om mænd er forment adgang til at overvære svømmesessionerne. Én kommune rapporterer derudover om øget opmærksomhed på omklædningsfaciliteter i forbindelse med opførelsen af et nyt svømmeanlæg.

Tidligere undersøgelse af tilslutningen til kønsopdelt svømning

Udlændinge- og Integrationsministeriet har tidligere undersøgt tilslutningen til kønsopdelt svømning blandt borgerne som en del af medborgerskabsundersøgelsen for 2021. Undersøgelsen viste, at det særligt er kvinder med oprindelse i MENAPT-landene, der ville vælge kønsopdelt svømning, hvis de havde mulighed for det i deres by. Undersøgelsen viste endvidere, at andelen, der ville vælge kønsopdelt svømning, stiger med graden af selv vurderet religiøsitet, især blandt kvinderne med oprindelse i MENAPT-landene.

Uklart motiv

På baggrund af de indkomne svar er det ikke muligt entydigt at konkludere noget om, hvorfor der er en efterspørgsel på kønsopdelt svømning i kommunerne. Flere kommuner nævner, at de har været i dialog med både foreninger og grupper af

personer anden etnisk oprindelse end dansk ift. oprettelse af tilbud om kønsopdelt svømning. Flere andre kommuner nævner dog ikke noget om etnicitet ift. henvendelserne, og billedet er dermed ikke entydigt.

Forskning vedrørende kønsopdelt svømning

Den videnskabelige litteratur på området, som Udlændinge- og Integrationsministeriet er bekendt med, beskæftiger sig primært med brugernes oplevelser af kønsopdelt svømning, samt svømningens betydning for den enkeltes liv. Én kvalitativ artikel fra 2020 fokuserer således på danske, muslimske kvinder og deres oplevelser med kønsopdelt svømning. Kvinderne forbinder i denne artikel svømning med velvære og selvpleje og oplevede den kønsopdelte svømning som et frirum, hvor de bl.a. ikke skulle forholde sig til det mandlige blik. Et andet studie fokuserer også på brugernes erfaringer og stiller dem i kontrast til den offentlige debat om emnet – for brugerne er frirummet ikke bare fra det mandlige blik, men også fra det majoritetsetniske blik. Denne forskning er kvalitativt funderet og tager udgangspunkt i interview med både brugerne af kønsopdelt svømning og repræsentanter for svømmeforeningerne, der udbyder kønsopdelt svømning.

Bilag 1: Spørgeskemaet

SPØRGESKEMA	
1 Kommune	Tekst
2 Forvaltning med hovedansvar for besvarelsen	Tekst
3 Telefon	Tekst
4 E-mail	Tekst
5 Er der *offentlige svømmeanlæg i jeres kommune?	Ja/ nej
Den normale åbningstid i kommunens offentlige svømmeanlæg	
6 Er der tidspunkter inden for normal åbningstid, hvor der tilbydes **kønsopdelt svømning i et eller flere af de offentlige svømmeanlæg i kommunen?	Ja/ nej
7 Hvis ja, beskriv omfang.	Tekst
Foreningers brug af kommunens offentlige svømmeanlæg	
8 Har I kendskab til foreninger, der tilbyder kønsopdelt svømning i offentlige svømmeanlæg i kommunen?	Ja/nej
9 Hvis ja, beskriv omfang.	Tekst
1 Hvis ja, beskriv om foreningerne modtager tilskud fra kommunen.	Tekst
Undervisning i grundskolen	
1 Er der kønsopdelt svømning ifm. svømmeundervisning for piger i grundskolen?	Ja/ nej
1 Hvis ja, beskriv omfang.	Tekst
2	Tekst
1 Hvis nej, beskriv om der er kendskab til 3 ønsker om en sådan ordning fra lærere, elever, undervisere eller andre.	Tekst
Øvrigt	
1 Har et kommunalt udvalg eller kommunalbestyrelsen drøftet spørgsmålet om kønsopdelt svømning i offentlige svømmeanlæg i kommunen inden for de seneste 5 år?	Ja/ nej
1 Hvis ja, er der vedtaget en politik - beskriv gerne.	Tekst

1 Har kommunen eller forvaltningen 6 modtaget henvendelser fra grupper, der har ønsket kønsopdelt svømning i offentlige svømmeanlæg?	Ja/ nej
1 Hvis ja, beskriv gerne. 7	Tekst
1 Andre bemærkninger / kommentarer? 8	Tekst

Definitioner

*Med *offentlige svømmeanlæg* forstås svømmeanlæg som kommunen ejer eller yder tilskud til, og som offentligheden har adgang til inden for anlæggets normale åbningstid eller efter aftale med kommunen, f.eks. ved tildeling af foreningstid.

**Med *kønsopdelt svømning* forstås en situation, hvor der tilbydes svømning til personer af samme køn, og hvor det modsatte køn ikke må deltage heri og ej heller overvære aktiviteten. Begge kriterier om det modsatte køns udelukkelse fra deltagelse og overværelse skal dermed være opfyldt, før det i denne sammenhæng anses for at være udtryk for kønsopdelt svømning. F.eks. vil et svømmehold kun for piger, og hvor mænd gerne må overvære aktiviteten, ikke være omfattet af definitionen.

Om spørgeskemaet

Der henvises generelt til vedlagte følgebrev.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vil ikke offentliggøre kommunefordelte svar, men kan ikke garantere anonymitet, hvis der begæres indsigt i kommunernes besvarelser.

Bilag 2: Følgebreve

Følgebreve: Høring vedr. kønsopdelt svømning i offentlige svømmeanlæg

Udlændinge- og Integrationsministeriet ønsker at styrke vidensniveauet om kønsopdelt svømning i offentlige svømmeanlæg.

I den forbindelse beder vi alle kommuner om at svare på vedhæftede spørgeskema. Spørgeskemaet består af 18 spørgsmål. Alt afhængigt af svarenes omfang vil spørgeskemaet tage mellem 5-15 minutter at besvare.

Jeres besvarelse vil være af afgørende betydning for, at der kan dannes et overblik over omfanget og karakteren af kønsopdelt svømning i offentlige svømmeanlæg. Alle besvarelser vil blive behandlet statistisk og indgå i et notat, som forventes at blive drøftet med Folketingets øvrige partier, forventeligt i december 2023. Notatet vil endvidere blive offentliggjort på UIMs hjemmeside.

Da det er afgørende for afdækningen, at der svares så fyldestgørende som muligt, bedes I inddrage relevante interessenter, i det omfang det vurderes nødvendigt. De enkelte kommuners besvarelser vil som udgangspunkt ikke blive delt offentligt, men der kan ikke garanteres anonymitet, hvis der begæres aktindsigt i besvarelserne.

Det bemærkes, at *kønsopdelt svømning* i denne sammenhæng forstås som følgende:

En situation, hvor der tilbydes svømning, til personer af samme køn, og hvor det modsatte køn ikke må deltage heri og ej heller overvære aktiviteten. Begge kriterier om det modsatte køns udelukkelse fra deltagelse og overværelse skal dermed være opfyldt, før det i denne sammenhæng anses for at være udtryk for kønsopdelt svømning. F.eks. vil et svømmehold kun for piger, og hvor mænd gerne må overvære aktiviteten, ikke være omfattet af definitionen.

Det bemærkes endvidere, at *offentlige svømmeanlæg* forstås som følgende:

Svømmeanlæg som kommunen ejer eller yder tilskud til, og som offentligheden har adgang til inden for anlæggets normale åbningstid eller efter aftale med kommunen, f.eks. ved tildeling af foreningstid.

Udlændinge- og Integrationsministeriet ser frem til at modtage jeres besvarelse **inden onsdag d. 25. oktober 2023.**

Eventuelle spørgsmål til det fremsendte spørgeskema bedes rettet til vm@uim.dk.

Med venlig hilsen

Kontoret for Værdier og Medborgerskab
Udlændinge- og Integrationsministeriet